

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ»

ΜΑΘΗΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ-
ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ
ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΧΩΡΩΝ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟΣ ΦΟΙΤΗΤΗΣ
ΚΑΡΑΘΑΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΒΟΛΟΣ
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2005-2006

**ΤΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ**

ΕΛΛΑΔΑ

ΔΑΝΙΑ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A) ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΔΑΝΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ελλάδα

Διοίκηση – Εθνικό Επίπεδο

Διοίκηση σε Περιφερειακό Επίπεδο – Νομαρχιακό Επίπεδο

Διοίκηση σε Τοπικό Επίπεδο

Διοίκηση σε Σχολικό Επίπεδο

Δανία

Διοίκηση σε Εθνικό Επίπεδο

Folkeskole

Διοίκηση σε Νομαρχιακό Επίπεδο

Διοίκηση σε Τοπικό Επίπεδο

Διοίκηση σε Σχολικό Επίπεδο

Ο Σχολικός Πίνακας

Το Παιδαγωγικό Συμβούλιο

Το Συμβούλιο Μαθητών

B) Αρχική Κατάρτιση των Δασκάλων

Ελλάδα

Δανία

Γ) Ο Διευθυντής

Ελλάδα

Δανία

Δ) Συγκρίσεις στο εκπαιδευτικά συστήματα

Ομοιότητες

Διαφορές

E) Συγκρίσεις ανάμεσα στα εποπτικά όργανα του σχολείου

Ομοιότητες

Διαφορές

Α) ΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ - ΔΑΝΙΑΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Τη δεκαετία του '90 και στις αρχές της δεκαετίας του 2000 άρχισε σε πανευρωπαϊκό επίπεδο ένας διάλογος για το ρόλο και τη θέση του Διευθυντή στη σχολική μονάδα. Σκοπός αυτής της πρωτοβουλίας ήταν η αναβάθμιση του ρόλου του Διευθυντή ώστε ο τελευταίος να μπορεί να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις και προσκλήσεις του μέλλοντος σε ότι αφορά στην καλύτερη διαχείριση της σχολικής ζωής.

Προσπάθησαν λοιπόν να δώσουν λύσεις και απαντήσεις σε μια σειρά προβλημάτων και ερωτημάτων που δημιουργούνται στην καθημερινή ή πρακτική μέσα σε μια Σχολική μονάδα. Ποια είναι η θέση του Διευθυντή μέσα στο εκπαιδευτικό σύστημα; Και ποια πρέπει να είναι; Ποιος ο ρόλος του; Ποιες οι αρμοδιότητες και τα καθήκοντά του; Ποια η απαραίτητη κατάρτισή του και ποιος θα πρέπει να είναι ο χρονικός ορίζοντας εκτέλεσης των καθηκόντων του.

Η άποψη «Δώστε μου ικανούς Διευθυντές» για να υλοποιήσουμε τους σκοπούς και τους στόχους που θέτουμε στην εκπαιδευτική πολιτική κάθε φορά αναφέρεται στις ικανότητες του Διευθυντή να προγραμματίσει, να οργανώσει, να εποπτεύσει, να συντονίσει και να ελέγξει τα δρώμενα στη σχολική κοινότητα.

Χρειάζεται να καταβληθεί μεγάλη προσπάθεια τη στιγμή που ο Διευθυντής πρέπει να είναι η δύναμη εκείνη που κρατάει τις ισορροπίες στις σχέσεις ανάμεσα στους διδάσκοντες, στους μαθητές, στους γονείς, στις τοπικές αρχές και σε όλους τους άλλους φορείς που εμπλέκονται στην εκπαιδευτική διαδικασία. Όλους αυτούς μπορεί να τους φέρει σε αρμονία και αгаσθή συνεργασία ο κάθε Διευθυντής δίνοντάς τους το όραμά του για το σχολείο και τη θέση του τόσο στην μικρή κοινωνία που το περιβάλλει όσο και το ρόλο που καλούνται οι μαθητές σήμερα και πολίτες αύριο στην μεγαλύτερη κοινωνία που θα ενταχθούν. Το όραμα αυτό μπορεί να αποτελέσει την ομπρέλα κάτω από την οποία θα στεγαστούν, η κοινή μεθοδευμένη προσπάθεια, η συνεργασία, η άριστη χρήση του χρόνου, η συστηματική ενθάρρυνση, η ποιοτική αξιολόγηση των παραγόντων της μάθησης. Ο Διευθυντής θα πρέπει να καθορίσει αντικειμενικούς σκοπούς, να αξιοποιήσει τις ατομικές δεξιότητες για την επίτευξη υψηλής απόδοσης και να ενθαρρύνει και υλοποιήσει και τις προτάσεις και ιδέες για τη βελτίωση της σχολικής πραγματικότητας.

Στην επίτευξη όλων αυτών αρωγούς ο Διευθυντής έχει:

- την ικανότητα του να συνεργάζεται
- την επαγγελματική κατάρτιση
- την ενσυναίσθηση
- την δημοκρατική διαχείριση

ώστε η ισόρροπη ανάπτυξη της προσωπικότητας του μαθητή και η πρόσβαση στη γνώση να αποτελέσουν καθοριστικούς παράγοντες για την άμβλυνση των κοινωνικών ανισοτήτων και εφελτήριο για την βελτίωση του εκπαιδευτικού έργου μέσα στη Σχολική Μονάδα.

Η αναφορά στα εκπαιδευτικά συστήματα της Ελλάδας και της Δανίας γίνεται με σκοπό να αντιληφθούμε το πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται και δρα ο Δ/ντής

καθώς και τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνεται το κάθε κράτος χωριστά αυτό το θεσμό εντοπίζοντας ομοιότητες και διαφορές και κατά πόσο αυτό δημιουργεί προϋποθέσεις κοινής πορείας μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

1) Ελλάδα

Εποπτεία της αρχής

Ο έλεγχος από το Υπουργείο Παιδείας είναι εκτενής: το Υπουργείο κατευθύνει το εκπαιδευτικό σύστημα και ελέγχει όλες τις πτυχές, από την καθιέρωση του σχολείου, την πρόσληψη και τη διαχείριση του προσωπικού και την ανάπτυξη των προγραμμάτων σπουδών και των χρονοδιαγραμμάτων σε όλες τις θεματικές περιοχές στην επιλογή και τη διανομή των εγχειριδίων. Τα πρόσφατα έτη έχουν δει κάποιο εκφυλισμό των δυνάμεων στις τοπικές αρχές (τα νομαρχιακά διαμερίσματα) και στα σχολεία οι ίδιοι.

Η χρηματοδότηση για τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση καλύπτεται από τον κανονικό κρατικό προϋπολογισμό (προϋπολογισμοί του Εθνικού Υπουργείου Οικονομικών, του Υπουργείου Εσωτερικών Θεμάτων και των νομαρχιακών διαμερισμάτων). Οι δαπάνες λειτουργίας αρχικής και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών Θεμάτων. Οι επιχορηγήσεις από το Υπουργείο Εσωτερικού για τις σχολικές διαδικασίες διατίθενται αρχικά στα νομαρχιακά διαμερίσματα και έπειτα, βάσει των εκθέσεων που συντάσσονται από τους διευθυντές εκπαίδευσης και οι επιτροπές εκπαίδευσης, διανέμονται στις αρμόδιες τοπικές αρχές που, στη συνέχεια, τις διανέμουν στις σχολικές επιτροπές.

Διοίκηση σε Εθνικό Επίπεδο

Την κορυφή της πυραμίδας της εκπαίδευσης αποτελεί το Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων «ΥΠΕΠΘ) το οποίο έχει τη διοίκηση όλων των σχολείων της χώρας και την οποία ασκεί μέσω των Κεντρικών και Περιφερειακών Υπηρεσιών καθώς και μέσω των Συμβουλίων που έχουν γνωμοδοτικό και επιστημονικό χαρακτήρα και λειτουργούν στην Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες.

Ο Υπουργός Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων συντάσσει τα Νομοσχέδια και τα Προεδρικά Διατάγματα που αφορούν εκπαιδευτικά θέματα και εκδίδει σχετικές Υπουργικές Αποφάσεις που σκοπό έχουν την υλοποίηση του σχεδιασμού της κυβερνητικής πολιτικής που χαρακτήρισε από τον Πρωθυπουργό και από το Υπουργικό Συμβούλιο.

Το έργο του Υπουργού επωμίζονται και οι δύο Υφυπουργοί όπου ο ένας αναλαμβάνει τον τομέα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης ενώ ο άλλος τον τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης.

Ιεραρχικά κάτω από τον Υφυπουργό βρίσκεται ο Γ. Γραμματέας ο οποίος προϊστάται όλων των Υπηρεσιών του Υπουργείου και ασκεί τις αρμοδιότητες που κάθε φορά ανατίθενται από τον Υπουργό και τους Υφυπουργούς.

Διοίκηση σε Περιφερειακό Επίπεδο – Νομαρχιακό Επίπεδο

Η Διοίκηση συνεχίζεται σε επίπεδο Περιφέρειας παρέχοντας τη δυνατότητα, στα πλαίσια μιας πολιτικής αποκέντρωσης, στην άσκηση της εκπαιδευτικής πολιτικής από:

- √ Τις Περιφερειακές Διευθύνσεις Εκπαίδευσης σε επίπεδο Περιφέρειας. Αυτές υπάγονται απ' ευθείας στον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και ασκούν διοίκηση και έλεγχο λειτουργίας στα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.
Περιλαμβάνουν τμήματα που αφορούν:
 - Τη Διοίκηση
 - Την Επιστημονική Παιδαγωγική Καθοδήγηση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
 - Την Επιστημονική Παιδαγωγική Καθοδήγηση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης.
- √ Τις Διευθύνσεις και τα Γραφεία Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης καθώς και από τα Περιφερειακά Υπηρεσιακά Συμβούλια και τις Επιτροπές Παιδείας σε Νομαρχιακό Επίπεδο.

Οι υπηρεσίες αυτές με ευθύνη των Προϊσταμένων τους ασκούν διοίκηση και έλεγχο λειτουργίας των σχολείων της περιφέρειάς τους και είναι οι διοικητικοί και οι πειθαρχικοί προϊστάμενοι των εκπαιδευτικών και των διοικητικών υπαλλήλων που υπηρετούν στα Γραφεία αυτά.

Σε Νομαρχιακό Επίπεδο λειτουργούν επίσης τα Περιφερειακά Υπηρεσιακά Συμβούλια Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΥΣΠΕ) και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ΠΥΣΔΕ) τα οποία συγκροτούνται από το Νομάρχη σύμφωνα με νόμο και είναι αρμόδια για θέματα υπηρεσιακής κατάστασης των εκπαιδευτικών (π.χ. κρίση αξιολόγησης για διευθυντές) κατ' εφαρμογή του Προεδρικού Διατάγματος.

Διοίκηση σε Τοπικό Επίπεδο

Τη Διοίκηση σε τοπικό επίπεδο, σε κάθε σχολείο ή σχολικό συγκρότημα ασκούν οι Σχολικές Επιτροπές οι οποίες είναι δημοτικά Νομικά Πρόσωπα και καλύπτουν η καθεμία ένα ή περισσότερα Δημόσια Σχολεία ανάλογα με τις ανάγκες όπως αυτές εκτιμώνται από τον Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ο αριθμός των μελών των Σχολικών Επιτροπών μπορεί να είναι από πέντε (5) έως δεκαπέντε (15) και καθορίζεται με απόφαση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Σ' αυτή την επιτροπή μετέχουν υποχρεωτικά ο Διευθυντής του Σχολείου, ένας εκπρόσωπος του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων, εκπρόσωπος της τοπικής κοινωνίας, καθώς και ο Δήμαρχος ή άλλος εκπρόσωπός του ως Πρόεδρος. Στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση συμμετέχει και εκπρόσωπος των Μαθητικών Κοινοτήτων.

- Έργο της Σχολικής Επιτροπής είναι:
- √ Η διαχείριση των πιστώσεων που διατίθεται για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των σχολείων της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (θέρμανση, τηλέφωνα, φωτισμός, αναλώσιμα υλικά)
 - √ Η διαχείριση των πιστώσεων για την αμοιβή των καθαριστριών.
 - √ Η διαχείριση των πιστώσεων για την εκτέλεση των έργων επισκευής και συντήρησης των σχολείων καθώς και τον εφοδιασμό του σχολείου με είδη εξοπλισμού.

Επίσης ο Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης κατέχει σύμφωνα με το νόμο την κυριότητα της κινητής και ακίνητης περιουσίας των Σχολείων που ανήκουν στην περιφέρειά του.

Διοίκηση σε Σχολικό Επίπεδο

Στο Σχολείο τα όργανα που ασκούν Διοίκηση είναι ο Διευθυντής, ο Υποδιευθυντής και ο Σύλλογος Διδασκόντων.

Διευθυντής που είναι εκπαιδευτικός του κλάδου των δασκάλων με βαθμό Α' (οχτώ έτη υπηρεσίας και πάνω) ορίζεται όταν το Δημοτικό Σχολείο είναι τετραθέσιο. Ο Διευθυντής είναι υπεύθυνος για την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου, για την άριστη διαχείριση της σχολικής ζωής, την τήρηση των νόμων, των εγκυκλίων, των υπηρεσιακών εντολών και την εφαρμογή των αποφάσεων του Συλλόγου των Διδασκόντων. Επίσης σύμφωνα με το νόμο 2986/02 συνεργάζεται με το Σχολικό Σύμβουλο και μετέχει στην αξιολόγηση του έργου των εκπαιδευτικών του σχολείου.

Υποδιευθυντής που είναι και αυτός εκπαιδευτικός του κλάδου των δασκάλων με βαθμό Α' ορίζεται στα Δημοτικά Σχολεία που είναι δεκαθέσια και πάνω και έργο του είναι να αναπληρώνει το Διευθυντή όταν δεν υπάρχει ή όταν απουσιάζει ή όταν κωλύεται. Βέβαια ο Υποδιευθυντής ορίζεται και στα τετραθέσια μέχρι τα εννιαθέσια σχολεία αλλά το έργο και η ευθύνη αυτού εστιάζεται στο πρόγραμμα του ολοήμερου.

Στις μικρότερες Σχολικές μονάδες, μονοθέσια, διθέσια, τριθέσια την διοίκηση του σχολείου την ασκεί ο εκπαιδευτικός που είναι του κλάδου των δασκάλων με βαθμό Γ' (μέχρι δύο έτη υπηρεσίας) ή Β' (μέχρι 8 έτη υπηρεσίας) και αποκαλείται «Προϊστάμενος του Σχολείου».

Και τέλος ο «Σύλλογος Διδασκόντων» είναι ένα όργανο συλλογικό του Σχολείου και αποτελείται από όλους τους διδάσκοντες με οποιαδήποτε σχέση εργασίας. Πρόεδρος του Συλλόγου Διδασκόντων είναι ο Διευθυντής ή ο νόμιμος αναπληρωτής του και συνεδριάζει τακτικά ή έκτακτα ύστερα από πρόσκλησή του με σκοπό τη χάραξη κατευθύνσεων για την καλύτερη εφαρμογή της εκπαιδευτικής πολιτικής καθώς και για την ομαλή λειτουργία του σχολείου.

2) Δανία

Διοίκηση σε Εθνικό Επίπεδο

Η Δανία είναι μια συνταγματική μοναρχία. Η βασίλισσα είναι τυπικά η υψηλότερη διοικητική δύναμη, αλλά αυτή η δύναμη εκτελείται στην πραγματικότητα μέσω των υπουργείων. Η νομοθετική δύναμη εναπόκειται στη βασίλισσα και το Κοινοβούλιο, και η εκτελεστική δύναμη εναπόκειται στη βασίλισσα μέσω των υπουργών (η κεντρική διοίκηση). Και η δικαστική δύναμη εναπόκειται στα δικαστήρια.

Τα υπουργεία αρμόδια για την εκπαίδευση είναι: το Υπουργείο Κοινωνικών υποθέσεων (βρεφικοί σταθμοί, παιδικοί σταθμοί), το Υπουργείο Παιδείας (επαγγελματική εκπαίδευση, μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση εκτός από τα πανεπιστήμια, ενήλικη επαγγελματική κατάρτιση και ενήλικη φιλελεύθερη εκπαίδευση καθώς επίσης και ιδιωτικά σχολεία στο αρχικό, χαμηλότερο δευτεροβάθμιο και ανώτερο δευτεροβάθμιο επίπεδο), το Υπουργείο επιστήμης, τεχνολογίας και καινοτομίας (πανεπιστήμια και ερευνητικά προγράμματα), Υπουργείο πολιτιστικών υποθέσεων (σειρές μαθημάτων βαθμού στη βασιλική ακαδημία των καλών τεχνών, οι ακαδημίες μουσικής, τα σχολεία της βιβλιοθηκονομίας, οι σχολές της αρχιτεκτονικής) και Υπουργείο άμυνας (στρατιωτικές εκπαιδεύσεις).

Η τοπική κυβέρνηση ασκείται μέσω δήμων, κάθε ένας με το εκλεγμένους συμβούλιο και το δήμαρχό τους.

Την κύρια ευθύνη για την εκπαίδευση στη Δανία επωμίζεται το Υπουργείο Παιδείας το οποίο έχει τον πολιτικό έλεγχο. Ο πολιτικός έλεγχος εξαντλείται στο σχεδιασμό της κυβερνητικής πολιτικής μέλος της οποίας αποτελεί ο Υπουργός Παιδείας.

Από την ευθύνη του Υπουργού Παιδείας εξαιρούνται οι βρεφικοί και παιδικοί σταθμοί, τα προγράμματα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στα πλαίσια των πανεπιστημιακών εκπαιδεύσεων, των ερευνητικών προγραμμάτων και της στρατιωτικής εκπαίδευσης.

Στη Δανία η διοίκηση σε εθνικό επίπεδο ασκείται από διορισμένους ανώτατους κρατικούς λειτουργούς (Δημόσιοι Υπάλληλοι) και πολύ σπάνια από υπαλλήλους με πολιτικά κριτήρια διασφαλίζοντας έτσι μια συνοχή στη δανική δημόσια διοίκηση η οποία πλέον αποτελεί παράδοση.

Βέβαια τα τελευταία χρόνια ο κρατικός έλεγχος που εστιάζονταν στην εφαρμογή μέχρι και της τελευταίας λεπτομέρειας έχει περιοριστεί σε μια γενική διαχείριση που αφορά τους στόχους και το πλαίσιο μέσα στο οποίο θα κινηθεί η σχολική ζωή μεταβιβάζοντας τις αποφάσεις για τις λεπτομέρειες στα μεμονωμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα καθώς και στους χρήστες του εκπαιδευτικού συστήματος. Η φιλοσοφία αυτής της μεταρρύθμισης αποβλέπει:

- √ Στην αποκέντρωση του εκπαιδευτικού συστήματος δίνοντας τη δυνατότητα για εφαρμογή καινοτομιών που θα ανεβάσουν την ποιότητα του εκπαιδευτικού έργου.
 - √ Στην ανάληψη ευθυνών και πρωτοβουλιών από τις Σχολικές Μονάδες και
 - √ Στην ανάπτυξη του ανταγωνισμού μεταξύ των σχολείων.
- Το Υπουργείο παιδείας αποτελείται:
1. Από το τμήμα της «Γενικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής και τη Νομοθεσία» που απαρτίζεται από:
 - √ Τη μόνιμο γραμματέα
 - √ Την γραμματεία του Υπουργού.
 - √ Την υπηρεσία του Τύπου.
 - √ Μία γνωμοδοτική υπηρεσία για τις ερωτήσεις που απευθύνονται στον Υπουργό καθώς και για το συντονισμό και τη συνοχή της εργασίας στο Υπουργείο και τέλος
 - √ Μιας εσωτερικής διοικητικής υπηρεσίας.
- και
2. Από τις τρεις εθνικές αρχές:
 - √ Την Εθνική Αρχή Εκπαίδευσης.
Έχει σαν έργο της τον καθορισμό των διοικητικών στόχων καθώς και την ανάπτυξη πολιτικών σε σχέση με τα εκπαιδευτικά προγράμματα.
 - √ Την Εθνική Αρχή για τις Θεσμικές υποθέσεις
Η αρχή αυτή έχει έργο τον καθορισμό των διοικητικών στόχων και των πολιτικών που έχουν σχέση με τη λειτουργία των σχολείων (π.χ. χρηματοδότηση).
 - √ Την Αρχή Σχεδίου Επιχορήγησης και Δανείου της κρατικής εκπαίδευσης
Έχει σαν έργο τον καθορισμό των διοικητικών στόχων σε σχέση με την κατανομή της υποστήριξης των σπουδαστών.

Folkeskole

Το Folkeskole είναι το σχολείο που περιλαμβάνει ολόκληρη την υποχρεωτική εκπαίδευση και περιλαμβάνει την πρωτοβάθμια και την χαμηλότερη δευτεροβάθμια

εκπαίδευση με συνολική διάρκεια σπουδών εννέα (9) ετών που ξεκινά από το έβδομο έτος (7^ο) της ηλικίας των παιδιών και τερματίζει η εκπαίδευση σ' αυτό στην ηλικία των δεκαέξι (16) ετών.

Σύμφωνα με την νομοθεσία το Folkeskole ακολουθεί τους νόμους και τους κανονισμούς που ορίζει το Υπουργείο Παιδείας σχετικά:

- ✓ με τους στόχους της διδασκαλίας σε κάθε μάθημα
- ✓ με τις οδηγίες για τα προγράμματα σπουδών για το καθένα μάθημα και
- ✓ με τις οδηγίες για την κατανομή των μαθημάτων.

Διοίκηση σε Νομαρχιακό Επίπεδο

Η αμέσως, προς τα κάτω ιεραρχική βαθμίδα διοίκησης είναι το Νομαρχιακό Συμβούλιο το οποίο έχει την αρμοδιότητα για το διορισμό ή την απόλυση των Διευθυντών και των δασκάλων (στην χαμηλότερη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση) στην περιοχή του Νομού που υπάγονται τα Folkeskole. Η διοίκηση που ασκείται σε επίπεδο Νομού αποβλέπει στην παροχή εκπαίδευσης στα παιδιά, μέχρι την ηλικία των 18 ετών, που ζουν και κατοικούν μέσα στα όρια του νομού, προσπαθώντας να την αναπτύξει και να την υποστηρίξει.

Διοίκηση σε Τοπικό Επίπεδο

Η Διοίκηση σε τοπικό επίπεδο βαρύνει το Δημοτικό Συμβούλιο όπου μαζί με το μεμονωμένο Folkeskole αποφασίζουν για την εφαρμογή των οδηγιών του προγράμματος σπουδών που καθορίζει το Υπουργείο Παιδείας και την επίτευξη των γενικών στόχων.

Έτσι λοιπόν το Δημοτικό Συμβούλιο έχει:

- ✓ την γενική ευθύνη για το σχολικό σύστημα του Δήμου και μπορεί να καθορίσει και δικούς του στόχους και δραστηριότητες για τα σχολεία και παράλληλα να ασκήσει εποπτεία πάνω σ' αυτές. Επίσης εγκρίνει τα προγράμματα σπουδών που προτείνονται από τα μεμονωμένα Folkeskole.
- ✓ Είναι αρμόδιο για τις πιστώσεις στο σχολικό σύστημα (συνολικά) καθώς και για τις πιστώσεις στο μεμονωμένο Folkeskole.
- ✓ Είναι αρμόδιο για τη δομή του Σχολικού Συστήματος (π.χ. τον αριθμό των σχολείων, το μέγεθος κάθε σχολείου, την ειδική εκπαίδευση κ.λ.π.), το πλαίσιο της οργάνωσης της διδασκαλίας (π.χ. αριθμό μαθημάτων), την ειδική εκπαίδευση, την παραπομπή των μαθητών σε άλλα σχολεία, τις οδηγίες για την εγγραφή των μαθητών στα σχολεία και για θέματα που αφορούν τις σχολικές βιβλιοθήκες

και τέλος

- ✓ Καθορίζει τους κανονισμούς για τη διαχείριση των σχολείων ορίζοντας και μέχρι και τον αριθμό των αντιπροσώπων γονέων στο «Σχολικό Πίνακα».

Διοίκηση σε Σχολικό Επίπεδο

Η διοίκηση στο επίπεδο του Folkeskole πραγματοποιείται από τον Διευθυντή και μια επιλεγμένη επιτροπή (Σχολικός Πίνακας). Συμβουλευτικά υφίστανται άλλα δύο όργανα το Παιδαγωγικό Συμβούλιο και το Συμβούλιο των μαθητών.

Ο Διευθυντής του Folkeskole (ή αλλιώς ο επικεφαλής καθηγητής) έχει τη διοικητική και εκπαιδευτική ευθύνη για το σχολείο και είναι αρμόδιος για την πραγματοποίηση των δραστηριοτήτων που ορίζουν ο «Σχολικός Πίνακας» και το «Δημοτικό Συμβούλιο». Ακόμη είναι αρμόδιος για την επίβλεψη των αρμοδιοτήτων που αναλαμβάνει το εκπαιδευτικό προσωπικό καθώς και για την λήψη αποφάσεων που αφορούν τους μαθητές.

- Ο Διευθυντής στα πλαίσια των υποχρεώσεών του συντάσσει:
- √ Μια πρόταση για τα κριτήρια και τις δραστηριότητες του σχολείου η οποία παρουσιάζεται στο «Σχολικό Πίνακα» και
 - √ Μια πρόταση για τον προϋπολογισμό του σχολείου μέσα σ' ένα οικονομικό πλαίσιο down που κατατίθεται στο Δημοτικό Συμβούλιο
- Ακόμη ο Διευθυντής συνεργάζεται με τους εκπαιδευτικούς του Folkeskole με σκοπό την επίτευξη των στόχων.
- Και τέλος επιφορτίζεται και με καθήκοντα διδασκαλίας.

Ο Σχολικός Πίνακας (The school board)

Ο Σχολικός Πίνακας είναι μια επιτροπή όπου συμμετέχουν γονείς, δάσκαλοι και μαθητές. Η σύνθεσή του αποτελείται από:

- √ 5 ή 7 αντιπρόσωποι γονέων που εκλέγονται από τους γονείς που έχουν παιδιά εγγεγραμμένα στο συγκεκριμένο σχολείο.
- √ 2 αντιπρόσωποι των δασκάλων που εκλέγονται μέσα από το προσωπικό του σχολείου και
- √ 2 αντιπρόσωποι των μαθητών που εκλέγονται μέσα από τους μαθητές του σχολείου.

Έργο αυτής της επιτροπής είναι να συντονίζει και να διευθύνει τις δραστηριότητές του μέσα στο στόχο και το πλαίσιο που έχουν τεθεί και καθοριστεί από το Δημοτικό Συμβούλιο και να καθορίζει τις αρχές για τις δραστηριότητες του σχολείου συμπεριλαμβάνοντας τέτοια θέματα όπως:

1. Οργάνωση της διδασκαλίας, ο αριθμός των μαθημάτων των μαθητών σε κάθε επίπεδο, τα προαιρετικά μαθήματα και η ειδική εκπαίδευση στο σχολείο.
2. Η συνεργασία μεταξύ του σχολείου και του σπιτιού.
3. Η πληροφόρηση των γονέων για την πρόοδο των παιδιών τους στο σχολείο.
4. Κατανομή των δραστηριοτήτων μεταξύ των δασκάλων.
5. Κοινές ρυθμίσεις για τους μαθητές κατά τη διάρκεια των σχολικών ωρών των σχολικών συγκροτημάτων της επαγγελματικής κατάρτισης.

Οι αρμοδιότητες αυτής της επιτροπής δεν εξαντλούνται εδώ αλλά επιφορτίζονται με:

1. Την έγκριση του προϋπολογισμού του σχολείου και των εκπαιδευτικών υλικών.
2. Την θέσπιση κανόνων της συμπεριφοράς στο σχολείο, και
3. Τη σύνταξη προτάσεων για τα προγράμματα των σπουδών του σχολείου που τις υποβάλλει στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Τέλος η εν λόγω επιτροπή λογοδοτεί στο Δημοτικό Συμβούλιο για θέματα που αφορούν το σχολείο.

Το Παιδαγωγικό Συμβούλιο (The pedagogic council)

Κάθε σχολείο συγκροτεί το Παιδαγωγικό Συμβούλιο το οποίο αποτελείται από όλους τους εκπαιδευτικούς του Folkeskole και έχει αφ' ενός μια συμβουλευτική λειτουργία δίπλα στο Διευθυντή και αφετέρου αποτελεί μια ομάδα επιστημόνων με κοινά ενδιαφέροντα με σκοπό να αναπτυχθεί μια συζήτηση και ένας διάλογος σχετικά με εκπαιδευτικά ζητήματα και την εφαρμογή καινοτόμων δράσεων στο σχολείο.

Το Συμβούλιο Μαθητών (The pupils council)

Σε όλα τα σχολεία οι μαθητές έχουν τη δυνατότητα και το δικαίωμα να συστήσουν το μαθητικό συμβούλιο το οποίο διορίζει τους αντιπροσώπους μαθητές στις επιτροπές.

Β) Αρχική Κατάρτιση των Δασκάλων

Ελλάδα

Τα απαιτούμενα προσόντα που πρέπει να έχει κάποιος ώστε να μπορεί να διδάξει στο Δημοτικό Σχολείο είναι η φοίτηση και η απόκτηση πτυχίου από τα Παιδαγωγικά Τμήματα των Πανεπιστημίων της χώρας. Οι σπουδές διαρκούν τέσσερα (4) έτη και αποφοιτούν ικανοί να διδάξουν όλα τα μαθήματα του Δημοτικού Σχολείου.

Δανία

Εδώ τα απαιτούμενα προσόντα είναι η συμπλήρωση με επιτυχία ενός Προγράμματος Κατάρτισης Εκπαιδευτικών διάρκειας τεσσάρων (4) ετών.

Γ) Ο Διευθυντής

Ελλάδα

Στη χώρα μας το εποπτικό προσωπικό του σχολείου στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση ονομάζεται Διευθυντής. Για την κατάληψη της ιεραρχικής αυτή θέσης μέσα στο εκπαιδευτικό μας σύστημα απαιτείται το πτυχίο της βασικής κατάρτισής του που αποτελεί προσόν ίδιο με τους υπόλοιπους δασκάλους στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση καθώς και διδακτική εμπειρία.

Η επιλογή του Διευθυντή γίνεται με βάση το βιογραφικό σημείωμα (όπου έτη υπηρεσίας, πτυχία και γενικότερα δράσεις και καινοτομίες μοριοδοτούνται) και τη συνέντευξη από μια επιτροπή που αποτελείται από το Διευθυντή Εκπαίδευσης, ένα Προϊστάμενο Γραφείου Εκπαίδευσης, ένα Σχολικό Σύμβουλο και δύο αιρετούς εκπροσώπους του Συλλόγου Δασκάλων.

Στη συνέχεια καταρτίζεται κατάλογος υποψηφίων που προτείνεται, υποβάλλεται από ΠΥΣΠΕ (Περιφερειακό Υπηρεσιακό Συμβούλιο Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης) στον Περιφερειακό Διευθυντή για έγκριση όπου επιλέγονται οι Διευθυντές για μια τετραετή περίοδο. Ο κατάλογος αυτός ισχύει στη συνέχεια για δύο έτη.

Η θέση του Διευθυντή της σχολικής μονάδας σύμφωνα με το άρθρο 27 βρίσκεται στην κορυφή της σχολικής κοινότητας και είναι διοικητικός αλλά και επιστημονικός - παιδαγωγικός υπεύθυνος στο χώρο αυτό.

Ειδικότερα ο Διευθυντής της σχολικής μονάδας:

α. Καθοδηγεί τη σχολική κοινότητα ώστε να θέσει υψηλούς στόχους και να εξασφαλίσει τις προϋποθέσεις για την επίτευξή τους για ένα σχολείο δημοκρατικό και ανοικτό στην κοινωνία.

β. καθοδηγεί και βοηθεί τους εκπαιδευτικούς στο έργο τους, και ιδιαίτερα τους νεότερους, αναλαμβάνει πρωτοβουλίες εκπαιδευτικού και παιδαγωγικού χαρακτήρα και οφείλει να αποτελεί παράδειγμα.

γ. Φροντίζει ώστε το σχολείο να γίνει στοιχειώδης μονάδα επιμόρφωσης των εκπαιδευτικών σε θέματα διοικητικά, παιδαγωγικά και επιστημονικά.

δ. Προϊσταται των εκπαιδευτικών και συντονίζει το έργο τους. Συνεργάζεται μαζί τους ισότιμα και με πνεύμα αλληλεγγύης. Διατηρεί και ενισχύει την συνοχή του Συλλόγου Διδασκόντων, αμβλύνει τις αντιθέσεις, ενθαρρύνει τις πρωτοβουλίες των εκπαιδευτικών, εμπνέει και παρέχει θετικά κίνητρα σ' αυτούς.

ε. Ελέγχει την πορεία των εργασιών και κατευθύνει τους εκπαιδευτικούς ώστε να ανταποκρίνονται έγκαιρα στις υποχρεώσεις που ανέλαβαν. Τέλος, αξιολογεί τους εκπαιδευτικούς όπως η νομοθεσία ορίζει, έχοντας ως γνώμονα της αξιολόγησης του τους στόχους της αξιολόγησης.

Οι διοικητικές του ευθύνες τον απασχολούν αρκετό χρόνο προσπαθώντας να ερμηνεύσει τον νόμο, να εφαρμόσει τις υπουργικές αποφάσεις και να διεκπεραιώσει τις γραφειοκρατικές απαιτήσεις μειώνοντας έτσι τη δυνατότητα να ασχοληθεί με το παιδαγωγικό του έργο και την ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων στο σχολείο.

Επωμίζεται και οικονομικές ευθύνες γιατί συνήθως αναλαμβάνει Γραμματέας και Ταμίας στη Σχολική Επιτροπή που πρακτικά τον αναδεικνύει σε διαχειριστή του σχολείου και αρχίζει από την αγορά αναλώσιμων υλικών και καταλήγει μέχρι και τις μικροεπισκευές του διδακτηρίου.

Δεν έχει εκπαιδευτικές ευθύνες ως προς τη μεθοδολογία που θα ακολουθηθεί στην εκπαιδευτική πράξη μιας και οι δάσκαλοι είναι απόλυτα αυτόνομοι πάνω σε θέματα διδασκαλίας παρόλο που τα βιβλία επιλέγονται και διανέμονται από το Υπουργείο.

Διδάσκει από 6 έως 20 ώρες εβδομαδιαίως ανάλογα με το μέγεθος του σχολείου.

Εκπροσωπεί το σχολείο σε όλες τις εκδηλώσεις που γίνονται εκτός του χώρου του και αποτελεί το συνδετικό κρίκο ανάμεσα στους δασκάλους, στους γονείς και στους μαθητές.

Δανία

Το αντίστοιχο εποπτικό όργανο στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση (και χαμηλή δευτεροβάθμια που αποτελεί την υποχρεωτική εκπαίδευση 1-16 ετών) στη Δανία, είναι ο Skoleleder.

Η βασική του κατάρτιση είναι ίδια με την κατάρτιση των δασκάλων της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και απαιτείται, για την κατάληψη αυτής της θέσης διδακτική εμπειρία.

Ο τρόπος επιλογής τους είναι ο εξής:

√ Τα κενά των folkeskole (αντίστοιχο του Δημοτικού και Γυμνασίου) κοινοποιούνται.

√ Οι υποψήφιοι αξιολογούνται και συστήνονται από το Skolebestyrelse (ένα όργανο που αποτελείται από τους γονείς και τους δασκάλους και είναι αρμόδιο για τον προϋπολογισμό του σχολείου, τα μαθήματα, το μέγιστο αριθμό μαθητών ανά τάξη και

√ Η επιλογή γίνεται από το Δημοτικό Συμβούλιο με βάση το βιογραφικό σημείωμα, της αξιολόγησης και μιας συνέντευξης.

Εν τέλει ο διορισμός του γίνεται από το δήμο και έχει μια δοκιμαστική περίοδο για δύο έτη, όπως όλοι οι δημόσιοι υπάλληλοι.

Ο ρόλος του Skoleleder είναι και διοικητικός και εκπαιδευτικός στο σχολείο. Είναι αυτός που φέρει την κύρια ευθύνη για την υλοποίηση των στόχων στις σχολικές δραστηριότητες σε συνεργασία πάντα με το προσωπικό του. Είναι αρμόδιος για την κατανομή των καθηκόντων στους εκπαιδευτικούς του σχολείου καθώς και για τις αποφάσεις που αφορούν τους μαθητές και τέλος ασκεί και εκπαιδευτικά καθήκοντα.

Οι διοικητικές ευθύνες του Skoleleder είναι πολλές και εμπλέκεται με πολλούς ρόλους. Έτσι λοιπόν:

- √ Προετοιμάζει ένα σχέδιο δραστηριοτήτων που παρουσιάζονται στο Skolebestyrelse για έγκριση.
 - √ Είναι αρμόδιο για την εύρυθμη λειτουργία του σχολείου.
 - √ Είναι αρμόδιο για την συντήρηση των σχολικών κτιρίων.
 - √ Προτείνει στο Skolebestyrelse θέματα σχετικά με το μέγιστο αριθμό των μαθητών ανά τάξη, τον οικονομικό προϋπολογισμό του σχολείου καθώς και τις ανάγκες για εξοπλισμό.
 - √ Ο Skoleleder προτείνει στο Δημοτικό Συμβούλιο την πρόσληψη ή την απόλυση των δασκάλων.
- Όσον αφορά τις οικονομικές ευθύνες του Skoleleder εστιάζονται:
- √ Στην οικονομική διαχείριση των πιστώσεων του σχολείου.
 - √ Στην προετοιμασία ενός σχεδίου προϋπολογισμού με ανώτατο όριο καθώς και ενός καταλόγου εκπαιδευτικών υλικών που παρουσιάζεται στο Skolebestyrelse προς έγκριση. Και στη συνέχεια στο Δημοτικό Συμβούλιο προς υλοποίηση.
- Οι εκπαιδευτικές του ευθύνες απολαμβάνουν πλήρη αυτονομία.
- Ο Skoleleder είναι αρμόδιος για:
- √ Την επίβλεψη των στόχων και της κατανομής τους μεταξύ του διδακτικού προσωπικού.
 - √ Το χρονοδιάγραμμα της κατηγορίας
 - √ Τη σύνθεση των κατηγοριών.
 - √ Την ανάθεση των μη εκπαιδευτικών καθηκόντων.
 - √ Την επιλογή των προαιρετικών μαθημάτων ανάμεσα σ' αυτά που προτείνονται και επιτρέπονται.
 - √ Την εγγραφή των μαθητών.
 - √ Την εποπτεία της ανάθεσης των θέσεων διδασκαλίας στο σχολικό προσωπικό.
- Ακόμη ο Skoleleder συζητά τα εκπαιδευτικά ζητήματα με το Παιδαγωγικό Συμβούλιο και αποφασίζει ποια ζητήματα πρέπει να υποβληθούν στο Δημοτικό Συμβούλιο όπως το σχολικό πρόγραμμα σπουδών, σύνθεση κατηγορίας, η κατανομή των μαθημάτων και των θεματικών περιοχών, οι κανόνες για τις εξορμήσεις, τα πειράματα, τις ημέρες θέματος, τις λέσχες μελέτης, κ.λ.π.
- Και τέλος επιφορτίζεται με τη διδασκαλία όπου ο αριθμός των μαθημάτων εξαρτάται από το μέγεθος του σχολείου.

Δ) Συγκρίσεις στο εκπαιδευτικά συστήματα

Ομοιότητες

Θα λέγαμε ότι δεν υφίστανται ομοιότητες ανάμεσα στα εκπαιδευτικά συστήματα της Ελλάδας και της Δανίας μιας και το ένα είναι συγκεντρωτικό με μια τάση τελευταία για αποκέντρωση το δε άλλο είναι απόλυτα αποκεντρωμένο.

Διαφορές

Εποπτεία αρχής Ελλάδας – Δανίας

Ε) Συγκρίσεις ανάμεσα στα εποπτικά όργανα του σχολείου

Ελλάδα – Δανία

Ομοιότητες

- ✓ Απαιτούν σαν βασική κατάρτιση τα ίδια προσόντα που απαιτούνται και από τους δασκάλους της ίδιας βαθμίδας εκπαίδευσης.
- ✓ Απαιτείται διδακτική εμπειρία στην ίδια βαθμίδα.
- ✓ Εξασφαλίζουν την ομαλή λειτουργία των σχολείων
- ✓ Είναι αρμόδια για την οικονομική διαχείριση του σχολείου
- ✓ Έχουν διδακτικό έργο.
- ✓ Και ο Σύλλογος Διδασκόντων και το Παιδαγωγικό Συμβούλιο συνεργάζονται με το Διευθυντή ή το Skoleleder για τη λήψη αποφάσεων.
- ✓ Είναι υπεύθυνοι για τις Δημόσιες σχέσεις που αναπτύσσονται.

Διαφορές

Ελλάδα

- ✓ Διορίζονται ύστερα από πρόταση του ΠΥΣΠΕ και έγκριση από τον Περιφερειακό Διευθυντή για τέσσερα χρόνια.
- ✓ Τα τυπικά προσόντα μοριοδοτούνται το κάθε ένα χωριστά.
- ✓ Δεν έχει τη δυνατότητα να καταρτίσει πρόγραμμα σπουδών και γενικά έχει περιορισμένη αυτονομία.
- ✓ Δεν έχει πρόσβαση στην κατάρτιση του προϋπολογισμού του σχολείου.
- ✓ Δεν υπάρχει θεσμοθετημένη επιμόρφωση παρά άτυπες και ευκαιριακές.

Δανία

- ✓ Διορίζονται από το Δήμο, με δοκιμαστική περίοδο 2 ετών.
- ✓ Καταρτίζει πρόγραμμα σπουδών και έχει ευρεία αυτονομία για την ανάθεση και την επίβλεψη των σχολικών στόχων.
- ✓ Τα τυπικά προσόντα αποτελούν κομμάτι της συνολικής άποψης.
- ✓ Καταρτίζει τον προϋπολογισμό του Σχολείου
- ✓ Υπάρχει συνεχής επιμόρφωση από το Βασιλικό Δανικό Σχολείο.

ΠΗΓΕΣ

ΕΛΛΑΔΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΔΑΝΙΑ

Copenhagen : Ministry of education
Education in Denmark: Principles and Issues in Education